

1 - Moje práva počas vyšetrovania

Ak som cudzí štátny príslušník, má to vplyv na vyšetovanie?

Vo všeobecnosti platí, že štátut strany, ktorá je predmetom vyšetovania ako cudzieho štátneho príslušníka nemá vplyv na vyšetovanie trestného činu. Cudzí štátni príslušníci majú rovnaké práva ako španielsky štátny príslušník, ktorý je predmetom vyšetovania, a priznávajú sa im aj určité osobitné práva, ako je právo na bezplatnú pomoc tlmočníka, ak cudzinec nerozumie španielčine ani ňou nehovorí alebo nerozumie úradnému jazyku, v ktorom prebieha konanie ani ním nehovorí. Ak je cudzí štátny príslušník zadržaný v rámci vyšetovania trestného činu, má právo na to, aby bol o jeho pozbavení osobnej slobody a mieste, kde je v danom čase zadržovaný, informovaný konzulárny úrad jeho krajiny. Takisto má právo na to, aby ho navštívili pracovníci konzulárnych úradov jeho krajiny a na komunikáciu a korešpondenciu s nimi.

Skutočnosť, že má strana, ktorá je predmetom vyšetovania štátut cudzieho štátneho príslušníka, možno zohľadniť pri rozhodovaní o jej individuálnej situácii (väzba) počas trestného konania a pri prijímaní iných opatrení menej obmedzujúcich práva, ako napríklad odňatie pasu alebo zákaz opustiť štátne územie.

Aké sú fázy vyšetovania?

Cieľom vyšetovania trestného činu je zhromaždiť dôkazy týkajúce sa možného spáchania trestného činu a identifikovať údajných páchatel'ov tohto trestného činu.

Zahrňa dve fázy:

- **Polícia:** Polícia vyšetruje skutočnosti, ktoré sú jej známe a ktoré môžu byť trestným činom. Za týmto účelom kontaktujú všetky osoby, o ktorých sa predpokladá, že sa na týchto udalostiach podieľali, hľadajú dôkazy, svedkov atď.
- **Súd (predsúdna fáza):** Ak polícia nájde náznaky trestnej činnosti a identifikuje údajne zodpovedné strany, zašle správu kriminálnej polície vyšetrujúcemu sudcovi, ktorý začne príslušné trestné konanie a v prípade potreby prijme opatrenia, ktoré považuje za vhodné (vypočutie strán, ktoré sú predmetom vyšetovania a svedkov, získanie dokumentov dôležitých z hľadiska danej veci, zápisy a prehliadky, analýza látok atď.)

Ak sa nenájde žiadny dôkaz o tom, že bol spáchaný trestný čin, alebo ak páchatel' nie je známy, vec sa zamietne a uzavrie.

Ak sa nájde dôkaz o tom, že došlo k spáchaniu trestného činu, pripraví sa pokračovanie konania prechodom do takzvanej prostrednej fázy, ktorej cieľom je určiť, či je vyšetovanie ukončené a či je vhodné podať obžalobu.

Po prípadnom podaní príslušnej obžaloby a vyjadrenia k žalobe sa strany predvolajú na hlavné pojednávanie.

Španielska prokuratúra (*Ministerio Fiscal*) musí byť počas celého vyšetovania trestného činu informovaná a môže požiadať vyšetrujúceho sudcu (*Juez de Instrucción*) o vykonanie akéhokoľvek vyšetrovacieho úkonu, ktorý považuje za dôležitý. Ak sa domnieva, že neexistujú dostatočné dôkazy o spáchaní trestného činu alebo o jeho páchatel'och, môže požiadať o zamietnutie veci. Ak sa však domnieva, že existujú dostatočné dôkazy o trestnom čine voči určitej osobe, po ukončení vyšetovania podá príslušnú obžalobu.

Fáza zhromažďovania dôkazov/právomoc vyšetrovateľ'ov

Kriminálna polícia (*Polícia Judicial*) je zodpovedná za vykonávanie vyšetrovacích postupov potrebných na zistenie skutočnosti, či bol zákon porušený, zhromaždenie relevantných dôkazov a identifikáciu páchatel'ov trestného činu.

Tieto úkony sa vykonávajú pod kontrolou sudcu zodpovedného za predbežné vyšetrovanie, ktorý musí v každom prípade povoliť akékoľvek vyšetrovacie postupy, ktorými sa porušujú základné práva (vstup do domu a jeho prehliadka, zachytávanie komunikácie atď.). Španielska prokuratúra (*Ministerio Fiscal*) musí byť počas celého vyšetrovania trestného činu informovaná a môže požiadať vyšetrujúceho sudcu o vykonanie akéhokoľvek vyšetrovacieho úkonu, ktorý považuje za dôležitý.

Policajné zadržanie

Vo všeobecnosti platí, že zadržanie nesmie trvať dlhšie, ako je nevyhnutne potrebné na vykonanie vyšetrovania, ktorého cieľom je objasniť skutočnosti, a za žiadnych okolností nesmie trvať dlhšie ako 72 hodín, čo je maximálna lehota, po ktorej musí byť zadržaná osoba prepustená alebo odovzdaná súdnemu orgánu.

Zadržanie môže nariadiť polícia. Príslušníci polície ho musia vykonať v prípadoch stanovených zákonom. Môže ho nariadiť aj španielska prokuratúra alebo priamo vyšetrujúci sudca. Vo výnimočných prípadoch môžu zadržanie vykonať súkromné osoby, od ktorých sa vyžaduje, aby bezodkladne predložili zadržanú osobu súdnemu orgánu.

Zadržanie sa musí uskutočniť takým spôsobom, aby sa zadržanej osobe, jej povesti a majetku spôsobila čo najmenšia škoda; osoby, ktoré nariaďujú zadržanie, a osoby zodpovedné za jeho vykonanie musia zabezpečiť náležité dodržanie ústavných práv na česť, súkromie a vlastnú podobizeň zadržanej osoby.

Po vykonaní vyšetrovania polície, ktorej cieľom je objasniť skutočnosti, a v zákonnej lehote 72 hodín sa zadržaná osoba prepustí alebo odovzdá súdnemu orgánu.

Vypočutie

Strana, ktorá je predmetom vyšetrovania, bude informovaná o svojich právach a bude požiadaná, aby predložila svoje vyhlásenie v súvislosti so skutočnosťami, ktoré sú predmetom vyšetrovania. Strana, ktorá je predmetom vyšetrovania, môže odoprieť výpoveď a nevypovedať, ak si to neželá, môže sa rozhodnúť neodpovedať na žiadnu z položených otázok alebo môže vyhlásiť, že svoje vyhlásenie predloží len pred sudcom.

Strana, ktorá je predmetom vyšetrovania, si môže slobodne určiť advokáta; ak tak neurobí, bude jej pomáhať úradne určený advokát. Pred predložením vyhlásenia má takisto právo stretávať sa bez prítomnosti tretej osoby so svojím advokátom.

Ak je strana, ktorá je predmetom vyšetrovania, cudzím štátnym príslušníkom a nerozumie španielčine alebo úradnému jazyku, v ktorom prebieha konanie, ani nimi nehovorí, nepočuje alebo má sluchové postihnutie alebo má jazykové ťažkosti, má právo na bezplatnú pomoc tlmočníka.

Strana, ktorá je predmetom vyšetrovania, má právo nevypovedať proti svojej osobe.

Strana, ktorá je predmetom vyšetrovania, môže takisto od začiatku uznať vinu zo spáchania všetkých alebo niektorých trestných činov, z ktorých je obvinená. To nebráni tomu, aby vyšetrovanie pokračovalo alebo aby sa uskutočnilo hlavné pojednávanie. V závislosti od druhu trestu a trestného činu sa však môže uskutočniť aj zrýchlené konanie. V takýchto prípadoch môže advokát zastupujúci stranu, ktorá je predmetom vyšetrovania, dosiahnuť dohodu so španielskou prokuratúrou o tom, aby sa odsudzujúci rozsudok vydal, ale so znížením trestu.

Väzba

Väzbu možno nariadiť len v prípade, že ju vyšetrujúci sudca považuje za vhodnú na základe žiadosti španielskej prokuratúry a/alebo ktoréhokoľvek člena obžaloby.

V každom prípade musia byť splnené právne požiadavky a opatrením sa musí sledovať dosiahnutie oprávneného cieľa (ochrana obete a/alebo zabránenie útoku, opätovnému spáchaniu trestného činu alebo zničeniu alebo zatajeniu dôkazov).

Aké práva mám počas vyšetrovania?

Každá osoba obvinená z trestného činu, za ktorý možno uložiť trest, môže uplatniť svoje právo na obhajobu tým, že sa zúčastní na konaní po oznámení existencie trestného činu, pričom na tento účel sa poskytnú informácie

v zrozumiteľnom a prístupnom jazyku, pokiaľ ide o tieto práva:

1. právo byť informovaný o skutkoch, z ktorých je táto osoba obvinená, a o akejkolvek relevantnej zmene v predmete vyšetrovania a obžalobe;
2. právo na preskúmanie konania v primeranom čase s cieľom zaručiť právo na obhajobu a v každom prípade pred prijatím podania výpovede;
3. právo konať v trestnom konaní s cieľom uplatniť si svoje právo na obhajobu v súlade so zákonom;
4. právo slobodne si určiť advokáta (okrem výnimiek uvedených v španielskom trestnom poriadku);
5. právo požiadať o bezplatnú právnu pomoc, postup a podmienky získania tejto pomoci;
6. právo na bezplatný preklad a tlmočenie v súlade so španielskym trestným poriadkom;
7. právo odoprieť výpoveď a nevypovedať, ak si to neželá, a neodpovedať na žiadnu z položených otázok,
8. právo nevypovedať proti svojej osobe a nevypovedať vo vlastný neprospech.

Mám právo na tlmočníka a preklad dokumentov?

Každá osoba, ktorá je predmetom vyšetrovania, bude bezodkladne písomne informovaná jednoduchým, zrozumiteľným spôsobom a v jazyku, ktorému rozumie, o skutkoch, z ktorých je obvinená, ako aj o svojich právach, najmä o práve na bezplatnú pomoc tlmočníka v prípade, že ide o cudzieho štátneho príslušníka, ktorý nerozumie španielčine alebo úradnému jazyku, v ktorom prebieha konanie, alebo nimi nehovorí, alebo ak ide o nepočujúce osoby alebo osoby so sluchovým postihnutím, ako aj akékoľvek iné osoby s jazykovými ťažkosťami.

Počas fázy vyšetrovania má toto právo podobu práva na pomoc tlmočníka, ktorý používa jazyk, ktorému rozumie osoba, ktorá je predmetom vyšetrovania, a to počas akéhokoľvek konania, pri ktorom je jeho prítomnosť potrebná vrátane policajného vypočúvania alebo vypočúvania španielskou prokuratúrou a všetkých súdnych pojednávaní, a v podobe práva na pomoc tlmočníka pri rozhovoroch so svojím advokátom, ktoré priamo súvisia s ich následným vypočúvaním alebo podaním výpovede, alebo ktoré sú potrebné na účely podania opravných prostriedkov alebo iných procesných návrhov.

Aké sú moje práva na informácie a prístup k spisu?

Vo všeobecnosti máte právo byť informovaný o skutkoch, z ktorých ste obvinený, a o akejkolvek relevantnej zmene v predmete vyšetrovania a obvineniach. Máte takisto právo na preskúmanie konania v primeranom čase s cieľom zaručiť právo na obhajobu a v každom prípade pred prijatím podaním výpovede okrem zákonom stanovených výnimiek.

V prípade, že ste boli zadržaný, budete takisto informovaný o dôvodoch vášho zadržania a vašich právach (najmä o práve na prístup k častiam konania, ktoré sú nevyhnutné na účely napadnutia zákonnosti zadržania alebo pozbavenia slobody).

Aké je moje právo na prístup k advokátovi a na informovanie tretej osoby o mojej situácii?

Máte právo slobodne si určiť advokáta (okrem výnimiek uvedených v španielskom trestnom poriadku) a právo na bezodkladnú pomoc tohto advokáta. Právo na obhajobu zahŕňa právnu pomoc advokáta, ktorého si môžete slobodne určiť, alebo ak tak neurobíte, máte právo na pomoc úradne určeného advokáta, s ktorým môžete komunikovať a stretávať sa bez prítomnosti tretej osoby, a to aj pred predložením svojho vyhlásenia polícii, španielskej prokuratúre alebo súdnemu orgánu (okrem výnimiek stanovených v zákone) a ktorý bude prítomný pri všetkých vašich výpovediach, ako aj pri akomkoľvek priznaní, konfrontácii svedkov a postupoch rekonštrukcie udalostí.

V prípade, že ste zadržaný, máte právo na to, aby bol o vašom pozbavení osobnej slobody a mieste, kde ste v danom čase zadržávaný, bezodkladne informovaný váš rodinný príslušník alebo osoba, ktorú si vyberiete. Cudzí štátni príslušníci majú právo na oznámenie uvedených okolností konzulárnemu úradu svojej krajiny.

Máte takisto právo komunikovať telefonicky a bezodkladne s treťou osobou, ktorú si vyberiete; cudzí štátni príslušníci majú právo na to, aby ho navštívili konzulárni pracovníci jeho krajiny a na komunikáciu a korešpondenciu s nimi.

Aké je moje právo na právnu pomoc?

Na bezplatnú právnu pomoc máte právo v prípade, že ste španielsky štátny príslušník alebo cudzinec s oprávneným pobytom v Španielsku, a preukázate, že nemáte dostatočné finančné prostriedky na súdny spor za podmienok stanovených v zákone.

Právo na bezplatnú právnu pomoc zahŕňa oslobodenie od odmien právnych zástupcov a advokátov, ak je ich zásah zo zákona povinný a ak ho sudca alebo súd výslovne vyžaduje, aj keď povinný nie je, aby sa zaručilo rovnaké zaobchádzanie so stranami v konaní. Pomoc advokáta sa poskytuje zadržaným osobám alebo väzňom, ktorí si neurčili advokáta, pri akomkoľvek policajnom úkone, ktorý nie je výsledkom prebiehajúceho súdneho konania alebo pri ich prvom predvedení pred súdny orgán, vrátane predvedenia vykonaného súdnou pomocou. V prípade obetí rodovo motivovaného násillia, terorizmu a obchodovania s ľuďmi, ako aj maloletých osôb alebo osôb s mentálnym postihnutím alebo duševnou poruchou bezplatná právna pomoc zahŕňa bezplatné poradenstvo a usmernenia bezprostredne pred podaním sťažnosti.

v) Dôležité informácie o:

prezumpcii nevinny

Prezumpcia nevinny je právo ktorejkoľvek strany, ktorá je predmetom vyšetrovania alebo ktorá je obvinená v trestnom konaní, na to, aby sa s ňou zaobchádzalo ako s nevinnou osobou, dokiaľ sa právoplatným rozsudkom nerozhodne o jej odsúdení.

Prezumpcia nevinny má dva rozmary: ako pravidlo zaobchádzania a ako pravidlo úsudku. Pokiaľ ide o pravidlo zaobchádzania, uvádza sa, že so stranou, ktorá je predmetom vyšetrovania, sa musí zaobchádzať ako s nevinnou osobou, dokiaľ sa právoplatným rozsudkom nepreukáže inak. Pokiaľ ide o pravidlo úsudku, prezumpcia nevinny má účinky pri hodnotení dôkazov, keďže v trestnom konaní musí sudca vychádzať z predpokladu, že strana, ktorá je predmetom vyšetrovania, je nevinná, takže v prípade, že obžaloba plne nepreukáže obvinenie voči strane, ktorá je predmetom vyšetrovania, jej dočasne uplatňovaná nevina sa stáva právoplatnou.

práve odoprieť výpoveď a nevypovedať vo vlastný neprospech

Právo strany, ktorá je predmetom vyšetrovania, odoprieť výpoveď a nevypovedať vo vlastný neprospech je základným právom, ktoré si táto strana môže uplatniť bez toho, aby z uplatnenia vyplynuli akékoľvek negatívne dôsledky.

Mlčanie obvineného nemôže nahradiť nedostatok dostatočných dôkazov obžaloby. To znamená, že bez ohľadu na jeho vyhlásenie musí obžaloba preukázať existenciu dôkazov o spáchaní trestného činu. Ak dôkazy existujú a ak obvinený po preskúmaní dôkazov obžaloby neodpovie alebo neposkytne dostatočné oslobodzujúce vysvetlenia, jeho mlčanie možno považovať za potvrdenie viny. Preto je dôležité, aby obvinený vedel o dôkazoch obžaloby pred predložením vyhlásenia.

Ak neexistujú dostatočné dôkazy na obžalobu obvinenej osoby, jej mlčanie sa nesmie použiť na nahradenie nedostatku týchto dôkazov na účely obžaloby.

dôkaznom bremene

Vecné dôkazné bremeno nesie výlučne obžaloba, a nie obhajoba. Prezumpcia nevinny presúva dôkazné bremeno na prokuratúru, ktorá je výlučne zodpovedná za preukázanie skutočností, ktoré tvoria trestné tvrdenie (zodpovednosť nikdy nenesie obhajoba). Okrem toho tento proces dokazovania musí byť dostačujúci na to, aby súdu poskytol nielen dôkazy o existencii trestného činu, ale aj o trestnoprávnej zodpovednosti obvinenej osoby v tomto skutku.

Aké sú osobitné ochranné opatrenia v prípade detí?

Ak je osoba, ktorá je predmetom vyšetrovania, maloletá, predbežné vyšetrovanie trestného konania bude viesť španielska prokuratúra pre mladistvých (*Fiscalía de Menores*) a konanie bude viesť španielsky súd pre mladistvých (*Juzgado de Menores*), keďže ide o súd s osobitnou príslušnosťou upravenou v organickom zákone č. 5/2000 z 12. januára 2000, ktorým sa upravuje trestná zodpovednosť maloletých. V tomto zákone sa stanovuje, že maloleté osoby vo veku od 14 do 18 rokov majú trestnú zodpovednosť, ale podliehajú osobitnému právnemu režimu. V prípade zadržania maloletej osoby sa preto táto osoba odovzdá do starostlivosti oddelenia prokuratúry

pre mladistvých (*Secciones de Menores de la Fiscalía*) a o skutočnosti a mieste zadržania budú informované osoby s rodičovskými právami a povinnosťami, poručníctvom alebo opatrovníctvom, a to hneď, ako sa zistí jej maloletosť.

Ak je maloletá osoba cudzím štátnym príslušníkom, o zadržaní bude informovaný konzulárny úrad jej krajiny.

Aké sú osobitné ochranné opatrenia v prípade zraniteľných podozrivých?

Už existujúce ochranné opatrenia pre zraniteľných podozrivých v súčasnosti nie sú systematicky zahrnuté v španielskych právnych predpisoch, a hoci sa stanovujú v návrhu Trestného poriadku, zatiaľ tento návrh nenadobudol účinnosť.

Španielske právne predpisy ako také zahŕňajú osobitné ochranné opatrenia pre zraniteľných podozrivých, napríklad používanie zrozumiteľného a prístupného jazyka počas trestného konania, právo na bezplatnú pomoc tlmočníka pre nepočujúce osoby alebo osoby so sluchovým postihnutím, iné osoby s jazykovými ťažkosťami atď., neorganizovaným spôsobom.

Aké sú zákonné lehoty počas vyšetrovania?

Súdne vyšetrowanie sa uskutoční najneskôr do 12 mesiacov od začatia konania vo veci.

Ak sa pred uplynutím tejto lehoty zistí, že vyšetrowanie nebude možné ukončiť, sudca môže z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť strany v konaní a po porade so stranami postupne predlžovať lehotu vždy o najviac šesť mesiacov.

Tieto predĺženia sa prijímajú formou príkazu, v ktorom sa uvedú odôvodnené vysvetlenia príčin, ktoré bránili ukončeniu vyšetrovania v stanovenej lehote, ako aj konkrétne požadované opatrenia a ich závažnosť pre vyšetrowanie. V prípade potreby sa zamietnutie predĺženia vydá aj formou odôvodneného rozhodnutia.

Čo je prípravné konanie a aké sú alternatívy väzby a možnosti odovzdania do domovského štátu (európsky príkaz na dohľad)?

Európsky príkaz na dohľad konkrétne umožňuje podozrivej alebo obvinenej osobe čakajúcej na súdne konanie vyhnúť sa väzbe pomocou predbežného prepustenia v krajine jej pobytu. Európsky príkaz na dohľad sa vydáva s cieľom zaručiť zásadu nediskriminácie na základe štátnej príslušnosti, ktorá je zakotvená v článku 18 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, keďže umožňuje priznať zásadu rovnakého zaobchádzania občanom EÚ podozrivým zo spáchania trestného činu v inom členskom štáte, ako je členský štát, v ktorom majú pobyt, pokiaľ ide o ich individuálnu situáciu počas čakania na súdne konanie.

■ Posledná aktualizácia: 29/07/2025

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.